

BJG

Vit:

Handelingen van de Geschied- en
Oudheidkundige Kring van
Oudenaarde.

Deel 35

Oudenaarde, 1998

Elie Verhaeghe
Driessstraat 31
9450 ZINGEM

091 303 65 10

- 433 -

ELIE VERHAEGHE

Tinnen borden van de Oudenaardse tingieter Michiel Rogier (18^e eeuw)

1. De Oudenaardist Michiel Rogier

De stad Oudenaarde beschikt met de grote twaalf presentkannen, in het Oudenaardse stadhuis bewaard, over een der meest prestigieuze tincollecties van België.

Toch is te Oudenaarde de tinproductie niet zo heel groot geweest en de overgebleven stukken Oudenaards oud tin zijn eerder zeldzaam.

Het is nu onze bedoeling met deze publicatie een der meest voorkomende Oudenaardse tinnegieters uit de 18de eeuw in het daglicht te stellen, namelijk **MICHIEL ROGIER**.

In de Oudenaardse stedelijke archieven komt hij voor vanaf 1729, bij de vernieuwing der banken waarvan hij officier of deken werd.

Hij was de zoon van Anthone Rogier. Michiel Rogier was poorter van de stad Oudenaarde. Hij was er meester tingieter en koopman (zie ook bronnenopgave, II. selectieve bibliografie, nr. 16). Hij overleed te Oudenaarde op 4 december 1756. (zie ook bronnenopgave, I. Archivalia).

2. Beschrijving der stukken

Met de beschrijving van deze drie tinnen borden willen wij vooral de merktekens van de Oudenaardse tinnegieter Michiel Rogier een grotere bekendheid geven in de kunsthistorische behandelingen van oud tin.

- I. Het eerste bord van het atelier Rogier (fig. 1) wordt bewaard op het Oudenaardse stadhuis. De diameter is 24,4 cm. Als merken op

de achterzijde zijn afgebeeld (fig. 2) enerzijds een engel met palmtak en anderzijds een uitgesleten letter A, met de Oudenaardse bril, de initialen M (uitgesleten) en R, met over alles heen een kroon. Zoals gemeld is hier ook de combinatie gemaakt van een meestermerk en een stadsmerk.

Op de voorzijde is een eigendomsmerk aangebracht, wellicht van een schuttersgilde.

II. Het tweede bord van het atelier Rogier (fig. 3) behoort tot een private tinverzameling. De diameter bedraagt 23 cm. Opnieuw zijn op de achterzijde (fig. 4) twee merken afgebeeld. Ten eerste is opnieuw de engel met palmtak afgebeeld maar ook het woord "eten". Dit woord wordt eveneens vermeld op een bord van Michiel Rogier, dat in 1986 tentoon gesteld werd te Staden (catalogusnummer 118) (Zie bronnenopgave, selectieve bibliografie, nr. 18). Ten tweede is afgebeeld de A van "Audenaerde" met daarboven de Oudenaardse bril, die in feite ook een afgeleide is van diezelfde "Oudenaardse" A. Daarboven bevinden zich dan de initialen M en meer uitgesleten R. Vooraan is het merkteken door slijtage onleesbaar geworden.

III. Tenslotte brengen wij U nog de afbeelding van een derde bord van het atelier Michiel Rogier. (fig. 5). Het behoort eveneens tot een private tincollectie. Het bord bevindt zich in een gehavende toestand, zodat zonder kennis van de twee vorige borden, identificatie zeer moeilijk zou zijn geweest. Vooraan is het merk door slijtage onleesbaar geworden. Achteraan zijn bij nader toezien de twee "Rogiermerktekens" zichtbaar (fig. 6). Links bemerken we de A, met de Oudenaardse bril, de (uitgesleten) M- en R- initialen en tenslotte er bovenop de kroon. Rechts bemerken wij de engel met palmtak.

3. Lijst der figuren

- Fig. 1 Tinnen bord, atelier Michiel Rogier, 18de eeuw, collectie stedelijk Museum, stadhuis Oudenaarde.
Fig. 2 Tinnen bord, merktekens atelier Michiel Rogier, 18de eeuw (achterzijde fig. 1).
Fig. 3 Tinnen bord, atelier Michiel Rogier, 18de eeuw, privé-collectie.
Fig. 4 Tinnen bord, merktekens atelier Michiel Rogier, 18de eeuw (achterzijde fig.3).
Fig. 5 Tinnen bord, atelier Michiel Rogier, 18de eeuw, privé-collectie.
Fig. 6 Tinnen bord, merktekens Michiel Rogier, 18de eeuw (achterzijde fig. 5).

4. Bronnenopgave

I. Archivalia

Stadsarchief Oudenaarde. Oud Archief. Minuut van de Staat van Goed van tinnegieter Michiel Rogier. Inventarisnummer 877-Z-31 - Oppervoogden - Staten van Goed - Minuten - register 676 - niet gefolieerd.

II. Selectieve bibliografie oud tin

Deze 29 geraadpleegde werken handelen over oud tin en worden afgedrukt in chronologische volgorde volgens editiedata. De raadpleging van deze werken is noodzakelijk omdat de wetenschappelijke benadering van oud tin steunt op vergelijkend, stilistisch studiewerk, dit naast de archivalia.

Deze publicaties zijn in het persoonlijk bezit van stadsarchivaris Elie Verhaeghe, maar kunnen na telefonische afspraak geraadpleegd worden in de leeszaal van het stadsarchief. (tel. archief 055/30.07.06 of tel. privé 09/383.65.10).

1. Boes J., De tinnenpotgieterij te Gent, Oost-Vlaamsche Zanten, Gent X, 1935, blz. 1-22.
2. Verster A., Tin door de eeuwen, Amsterdam, 1954
3. Boes, Baudouin e.a., Speciaal Tinnummer, Ons Heem XIII, Bokrijk, 1959, 44 blz.

4. Smekens, Tin, catalogus IX Oudheidkundige Musea - Vleeshuis, Antwerpen, 1960, 63 blz.
5. Vandeveldde M.J., Het stadsmuseum van Oudenaarde (tin blz. 46), 1961, 62 blz.
6. Dubbe B., Tin en tinnegieters in Nederland, eerste druk, Zeist, 1965, 189 blz. (Oudenaardse vermeldingen blz. 105)
7. Dony F., Antiek, Brussel, 1967, blz. 193-194
8. Herchenröder J., Antiek-metalen, Brussel, 1968, blz. 81-87
9. Van De Wal D., Tin: oud en nieuw, AO nr. 1494, Lelystad, 1973, 20 blz.
10. Van Den Kerkhove A., Tin, Catalogus Gent Duizend Jaar Kunst en Cultuur in Centrum voor Kunst en Cultuur te Gent, Gent, 1975, blz. 381-439
11. Vermeersch V., Schenking Herssens, Catalogus Brugge - Stedelijke Musea, Brugge, 1977, 231 blz. (Tin blz. 61-74)
12. Dubbe B., Tin en tinnegieters in Nederland, tweede geheel herziene en uitgebreide druk, Lochem, 1978, 470 blz. (Oudenaardse vermeldingen blz. 195-196)
13. Cauwe Maurice. Vijf tingieters in een Lodewijk XVI-huis te Gent (van 1784 tot 1917. Dierijckx, Caluwé, Jacobus De Keghel) in : "De woonstede door de eeuwen heen", juni 1981, p. 32-55
14. Van Cauwelaert M., Tin I, Museumgids Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Brussel, 1981, 47 blz.
15. Vandenberghe S., Catalogus Schenking Dubois , (tinctie), Brugge, Stedelijke Musea, 1982, 72 blz.
16. Vanderweeën Wilfried. Enkele gegevens over Oudenaards oud tin, Kortrijk, 1980
17. Van Cauwelaert M., Tin II, Museumgids Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis Brussel, 1985
18. Debrabandere P., Kortrijks Tin, De Leiegouw, XXVII, 1985, 32 blz.
19. Vandenberghe S., De tinctie van het Gruuthusemuseum te Brugge, Het Brugs Ommeland, jg. 25, nr.1-2, 1985, 96 blz.
20. Dangis T., Oud Tin, 16de tot 19de eeuw uit de Vlaamse en Waalse ontstaanscentra met bijdrage tot de geschiedenis van Staden 1986 (Oudenaardse vermeldingen: p.118-p.119)

21. Vandenberghe S. e.a. "Wijndrinken", catalogus van de tentoonstelling "Van Rank tot Drank" in A.S.L.K.-Galerij, Brussel, 1990, 336 blz. (Oudenaardse vermeldingen blz. 190)
22. Mees M., Tin, De zachte glans uit ons verleden, Catalogus van de tintentoonstelling, ingericht door de Heistse Heemkring "Die Swane" in het Cultureel Centrum te Heist-op-den-Berg, 1993, 39 blz.
23. Dangis T., Catalogus bij de tentoonstelling "Glans van oud tin" in het St. Dimpna- en Gasthuismuseum te Geel van 24 april tot 12 juni 1994, Geel 1994, 112 blz.
24. Stroobants A.-Dangis T. Catalogus bij de tentoonstelling "Dendermonds Tin" in het Vleeshuismuseum te Dendermonde van 24 juni tot 31 oktober 1994 ; Dendermonde, 1994, 96 blz.
25. De Groote André - De Groote Maurice, Gents Tin in de 18de en de 19de eeuw - Tinkwaliteiten, merktekens, meestertingeters. Syllabus naar aanleiding van de algemene vergadering van de Vlaamse Tinvereniging op 24-03-1996 te Gent (12 blz.)
26. De Groote André - De Groote Maurice, Tin bij geboorte- en doopgebruiken in Brugge en Noord-West-Vlaanderen. Syllabus naar aanleiding van de algemene vergadering van de Vlaamse tinvereniging te Gent op 17-11-1996 (20 blz.).
27. Dangis T., Etains Mosans. XVIIe-XIXe siècle. Tentoonstellingcatalogus van de tentoonstelling in "Musée des Arts anciens des Namurois" georganiseerd door de "Société archeologique de Namur", Namen 1996, 102 blz.
28. Vandekerkhove A., De aankoop van gietvormen door de Antwerpse tinnegieter Daniel Door te Gent in "Qui valet ingenio" ; Liber Amicorum Dr. J. Decavele ; Gent, 1996, p. 447-451
29. Tijdschriftreeks van de Vlaamse Tinvereniging (huidig Voorzitter : Dr. P. Wullus, Diksmuidsestraat 63, 8900 Ieper): "TINNE-WERCK" van nr. 1-1984 tot nr. 20-1997 (15de jg. nr. 1).

Fig. 1
Tinnen bord, atelier Michiel Rogier, 18de eeuw, collectie stedelijk Museum,
stadhuis Oudenaarde.

Fig. 2
Tinnen bord, merktekens atelier Michiel Rogier, 18de eeuw (achterzijde fig. 1).

Fig. 3
Tinnen bord, atelier Michiel Rogier, 18de eeuw, privé-collectie.

Fig. 4
Tinnen bord, merktekens atelier Michiel Rogier, 18de eeuw (achterzijde fig.3).

Fig. 5
Tinnen bord, atelier Michiel Rogier, 18de eeuw, privé-collectie.

Fig. 6
Tinnen bord, merktekens Michiel Rogier, 18de eeuw (achterzijde fig. 5).